

Til (stede)

Arkivkode

Tommy Skauen	Infratek Elsikkerhet AS
Annar Lie	TrønderEnergi Nett
Helge M. Andersen	BKK Elsikkerhet AS
Per Fosse	Voss Energi Nett AS
Torje Høyvesveen	Gudbrandsdal Energi
Kristine Aarvold	DSB ELS/ELA
Trond L Larsen	DSB ELS/TRS

Møtereferat DLE-forum 22.02.2018
Sted: DSB Hovedkontor, Tønsberg**Fravær:**

Ingar Hermansen	Repvåg Kraftlag SA
Pål Ofstad	Skagerak Energi AS
Frode Remvang	Hafslund Nett AS

Følgende agenda var satt ved møtes start:

1. Velkommen til nytt medlem
2. Status DLE-forum: medlemmer og deltakelse
3. Status Gjennomgang av DLE-ordningen
4. Informasjon om ny tilsynsmetodikk
5. Brannutredelseseminar
6. Elulykker – rutiner om melding til DLE
7. AMS: faglig ansvarligs rolle
8. Brev fra DSB om kjøp av tjenester (DLE kan kjøpe, ikke sakkyndige selskaper)
9. Eventuelt, saker meldes

1. Nytt medlem

Nytt medlem i DLE-forum er Torje Høyvesveen fra Gudbrandsdal Energi. Han har sitt daglige virke i DLE i GE. Han overtar som Distriktsenergi sin representant etter Erland Haugen.

2. Status for deltakelse i DLE-forum

Det ble fra DSB luftet om man skulle oppnevne vararepresentanter for den enkelte representant da det har vist seg vanskelig å holde møter med fulltallig forum. DSB ønsker å ha møter med et fulltallig forum for å kunne drøfte ideer og få innspill til saker.

DSB ved Faggruppen for DLE vil gi innspill til organisasjonene som deltar i DLE-forum om hvordan man ser for seg at dette skal løses. Representantene for de ulike organisasjonene må deretter innen egen organisasjon drøfte hvordan de ser for seg at de kan imøtekomme føringene gitt av DSB.

3. Status for gjennomgang av DLE-ordningen.

På høsten 2017 ble det i Tønsberg avholdt en workshop i Tønsberg hvor en del inviterte ble bedt om å komme med innspill til en gjennomgang av DLE-ordningen. Det ble blant annet sagt at DSB skulle sette ned et utvalg som skulle komme med innspill til gjennomgang av DLE-ordningen. Etter denne workshop'en har det blitt stille om videre fremdrift omkring prosjektet og det nevnte utvalget.

Oddmund Foss informerte DLE-forum om status på prosjektet og gjennomgangen av ELS-området i DSB. Et sammendrag av denne informasjonen er vedlagt dette referat. (Vedlegg 2)

4. Informasjon om ny tilsynsmetodikk

I 2017 ble det innledet et samarbeid mellom regionene i DSB hvor det ble enighet om å gå sammen på DLE-tilsyn.

Det var i første omgang regionene Vest, Sør og Øst som gikk sammen om å revidere DLE i de største nettselskapene og sakkyndige selskap i deres respektive regioner.

Bakgrunnen var et ønske om å få øke kvaliteten i tilsynene ved at tilsynsmyndigheten stiller med flere deltagere for å kunne ivareta de forskjellige oppgavene som ligger i det å utføre et tilsyn. Det er mye informasjon som skal behandles i løpet av et tilsyn, og ved å stille flere deltagere på tilsynet vil man kunne fordele inntrykk, informasjon og oppgaver på flere personer. Erfaringen synes så langt god, og inntrykket av tilbakemeldingene likeså.

Det vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle om man skal gå en eller flere deltagere fra DSB på tilsynene med DLE.

Grunnet noe "stramme" rammer økonomisk vil det i løpet av 2018 i noen tilfeller være hensiktsmessig at man foretar et samtidig tilsyn på nett og DLE. Dette med henblikk på å redusere risiko og kostnader i forbindelse med tilsyn.

5. Brannutredelseseminar

Årets brannutredelseseminar blir som vanlig avholdt i regi av DSB. Seminaret er obligatorisk for brannutredere i DLE og sakkyndig selskap, og blir avholdt på Gardermoen 14 og 15 mars.

Seminaret er fagseminar forbeholdt brannutredere registrert hos DSB.

Kontaktpersoner hos DSB er Gunnar Langmo og Paul K Hermansen.

6. El-ulykker – rutine for melding til DLE

Når DSB via vår portal på nett mottar en melding om el-ulykke, med eller uten personskade, registreres dette i en database (en "del" av Sambas) for bruk i statistikk ol.

Det har vært varierende praksis for hvordan DSB sine regioner har håndtert uhellsmeldinger etter de er registrert.

DSB vil i løpet av annet kvartal etablere en praksis hvor alle uhellsmeldinger knyttet til en elvirksomhet vil bli sendt videre til ansvarlig DLE til bruk ved for eksempel revisjoner av elvirksomheten. Alvorlige hendelser/ulykker i et område DLE har ansvar for vil også bli forsøkt meldt til DLE, selv om elvirksomheten knyttet til hendelsen er knyttet til et annet DLE.

Det er noen tekniske utfordringer knyttet til videreformidling av hendelser som ikke involverer en elvirksomhet, men DSB ser på hvordan man kan løse dette. Nærmere informasjon om hvordan meldingene vil bli formidlet DLE vil komme når man har funnet en løsning de tekniske utfordringene.

7. AMS: Faglig ansvarlig sin rolle

Det er levert inn bekymringsmeldinger til enkelte DLE i forbindelse med AMS-utrulling. Bekymringene dreier seg om uhele med strømgjennomgang, diverse nestenulykker, samt dårlig kvalitet på utført arbeid.

Ved utrulling av AMS har det blitt stilt spørsmål om hvilken rolle faglig ansvarlig har i denne sammenhengen da det er et nettselskap som bestiller en tjeneste som en elvirksomhet utfører. Avstanden mellom lokasjonen hvor elvirksomheten og faglig ansvarlig holder til og området hvor jobben med AMS-montasje foregår er ofte geografisk forskjellig sted med lang avstand som gjør det vanskelig for faglig ansvarlig å være tilgjengelig for den ansatte til enhver tid.

DSB vil presisere at det ikke er noe endring i faglig ansvarlig sine plikter fordi om virksomheten påtar seg oppdrag med AMS-montasje i lang avstand fra sin "hovedbase". Faglig ansvarlig skal følge opp det arbeidet som virksomhetens ansatte utfører. Dette er spesielt viktig hvis virksomheten leier inn personell til å utføre deler av arbeidet. Det påligger da faglig ansvarlig å forvise seg om at den innleide ressurs er kvalifisert og kompetent til det arbeidet som skal utføres. Dette innebærer blant annet at de som selvstendig arbeider med AMS-montasje skal ha relevant fagbrev.

Det kan ikke brukes som et argument at det er nettselskapet som har bestilt AMS-montasjen som er ansvarlig for det arbeidet som utføres. Hvis arbeidet utføres av nettselskapets egne ansatte kan faglig ansvarlig i nettselskapet være ansvarlig for arbeidet.

Nettselskapet er også som en profesjonell aktør forpliktet til å forvise seg om at de får den tjenesten og kvaliteten på tjenesten som de har bestilt. Etterkontroll i form av stikkprøver på utført arbeid vil være en naturlig del av en slik kontroll.

8. Brev fra DSB om kjøp av tjenester

Det ble i Desember 2017 sendt ut et epost fra DSB sine regionskontor til alle DLE angående kjøp av tjenester.

Det var ingen spesiell enkelthendelse som lå bak utsendelsen av dette brevet. Med bakgrunn i henvendelser i løpet av høsten 2017 så DSB det som formålstjenlig og minne om hvilke tjenester som DLE og Sakkyndige kan kjøpe, og hvilke som de selv må utføre.

Brevet er vedlagt dette referat (Vedlegg 1).

9. Eventuelt:

- Det ytre ønske om at DSB lagde et kurs i risikovurdering for DLE, med et innhold relatert til det som ble presentert av Marius Wormnæs på DLE konferansen i 2017.

DSB skal se på muligheten for å lage et kurs, under forutsetning at ressurser og bistand til gjennomføring kommer på plass.

- DSB ble oppfordret til å informere bedre om det arbeidet som Brannutredere i DLE og SKS utfører.

Oppfordringen tas med videre inn i DSB sin faggruppe til oppfølging.

- Vil de nye personvernreglene for datalagring, det såkalte GDPR-direktivet fra EU, få noe innvirkning på DLE sitt arbeid og DSB sin regulering av dette?

Det var på møtet tidspunkt ikke avdekket at denne forordning vil ha en innvirkning på DLE sitt arbeid i forhold til DSB. De nye reglene vil kunne ha en innvirkning på hvordan enkelte DLE håndterer data fra sine KIS-system og lignende systemer. Dette er opp til det enkelte nettselskap å vurdere da de må foreta en slik vurdering for de data de oppbevarer i sitt selskaps databaser. DSB vil vurdere om dette vil ha noen innvirkning innen nye regler trer i kraft i mai 2018.

- Hvordan skal DLE føre opp byggeplasskontroller i plan og resultat og hvilke TEFT'er skal brukes i den sammenheng?

DSB sin faggruppe for DLE vil komme med en presisering av dette for tilsynsåret 2018.

- Er det mulighet for DSB å gi dispensasjon fra kravene til faglig ansvarlig for DLE i FEK? Det er kravet om tre års praksis etter endt utdanning for de som ikke omfattes av overgangsreglene eller kommer inn under gammelt regelverk (FKE) det spørres om.

DSB skal vurdere dette og komme med en uttalelse.

Referent

Trond Liestøl Larsen

Senioringeniør DSB TRS

Vedlegg 1

Informasjon til alle DLE og sakkyndig selskap registrert:

Det er gitt åpning i el-tilsynslovens § 9 og for netteier å kjøpe tjenester i forbindelse med DLEs virksomhet. Det er nærmere spesifisert i fdle §§ 13 og 16 hvilke tjenester som kan utkontrakteres til andre offentlige eller private sakkyndige. Tjenester ut over det som anses som DLEs kjernevirksomhet er ikke berørt av bestemmelsene. Det er altså ikke gitt begrensninger for utkontraktering av støttefunksjoner.

Det er avgjørende for tilsynsmyndighetene å sikre at habilitet, uavhengighet og forsvarlig forvaltning ivaretas. Krav tilknyttet dette er beskrevet både i forvaltningsloven, el-tilsynsloven og fdle. Pliktsubjekter, publikum, myndigheter og andre aktører skal ikke være i tvil om at det er forsvarlig utførelse av kontroll, saksbehandling og utøvelse av myndighet.

For at sentral tilsynsmyndighet skal kunne sikre habiliteten og kvaliteten i elsikkerhetsarbeidet må den del av kjernevirksomheten som utkontrakteres fra DLE begrenses til det det er gitt åpning for i lov og forskrift. Kjøp av tjenester må heller ikke gjøres i en form eller et omfang som strider mot formålet med el-tilsynsloven og fdle, gjøre ansvarsforholdene uoversiktlige eller DSBs tilsyn med DLE og sakkyndig selskap vanskeligere.

Følgende kan DLE utkontraktere til sakkyndige:

- Bistand til utplukk av tilsynsobjekter
- Gjennomføring av kontroll og utarbeiding av rapport
- Forhåndsvarsling av vedtak
- Vurdering av om tilbakemelding om retting er tilfredsstillende i forhold til påviste avvik
- Informering om elsikkerhet på skoler og ved gjennomføring av kontroller

Det er spesifisert i el-tilsynsloven og fdle at det er netteier som kan kjøpe tjenester. Det er altså ikke åpnet for at sakkyndige kan utkontraktere hele eller deler av sin kjernevirksomhet.

Følgende kan ikke utkontrakteres fra DLE:

- Ansvar for DLE-aktivitetene som beskrevet i lov, forskrift og instruks
- Oversikt over tilsynsobjekter i sitt område
- Kunnskap om lokale forhold som påvirker risikobildet
- Utarbeiding av tilsyns- og informasjonsplan
- Risikovurderinger som grunnlag for utplukk av tilsynsobjekter
- Ansvar for utplukk av tilsynsobjekter
- Informasjonsmøter med registrerte elektroforetak i sitt område
- Kontinuerlig oppdatering av risikobildet underveis i gjennomføringen av tilsyns- og informasjonsplanen
- Myndighet til å fatte vedtak
- Ansvar for bistand til politiet ved brann- og ulykkesetterforskning
- Ansvar for kommunikasjon og oppfølging ved brann- og ulykkesetterforskning
- Ansvar for utførelsen av bestilte tjenester
- Ansvar for at sakkyndige oppfyller forskriftskrav
- Utarbeiding av årsrapport og årsberetning

DLE kan og skal selvfølgelig utveksle informasjon med andre offentlige eller private sakkyndige i den grad det er nødvendig for å ivareta pliktene og oppgavene.

Hvis det er nødvendig å engasjere flere leverandører av kontrolltjenester for å oppfylle tilsyns- og informasjonsplanen skal dette gjøres av netteier og kontrolleres av DLE.

Når netteier ved DLE tar stilling til om det skal kjøpes tjenester av sakkyndige skal det vurderes mulige ulemper og risiko i forhold til forventet fordel og gevinst opp mot formålsparagrafen i fdle. DSBs aktuelle regionskontor skal ha melding om avtaler netteier har med sakkyndige, inkludert disse vurderingene. DSB skal også ha melding dersom det senere blir endringer i avtalene.

Videreutvikling av det lokale elektrisitetstilsyn (DLE)

Sluttrapporten fra «Elsikkerhetsprosjektet – helhetlig gjennomgang av DSBs arbeid med elsikkerhet» oppstiller styrket oppfølging av delegerte oppgaver til og arbeidet med videreutvikling av de lokale elektrisitetstilsyn (DLE) som ett av flere anbefalte tiltak. Prosjektet anbefaler videre at forskriften som regulerer DLE revideres, og at man i dette arbeidet tar med seg de utfordringene som prosjektet har skissert og at man i større grad vurderer innretningen på oppgavene som DLE og sakkyndige selskaper utfører.

DSB delegerer mye av ansvaret for å følge opp elsikkerheten i samfunnet til de lokale elektrisitetstilsynene (DLE), klasseselskap og aksepterte foretak. Nettselskapene som har fått delegert DLE-myndigheten, benytter også i stor grad muligheten til å kjøpe mange av DLE-oppgavene fra sakkyndige selskaper.

Både DSB/NEK prosjektet «Vår elektriske fremtid» og deler av sluttrapporten fra DSBs elsikkerhetsprosjekt beskriver et fremtidsbilde som vil utfordre alle virksomheter og etater som er delegert eller pålagt oppgaver fra DSB. Det vil for eksempel skje en elektrisk revolusjon ute i samfunnet med ny teknologi og andre måter å bruke og produsere strøm på. Nye brukergrupper tar i bruk strøm til nye oppgaver - typisk gjelder dette barn og ungdoms bruk av elektronikk samt bruk av roboter og lignende innenfor pleie og omsorg. Det vil bli stadig flere prosumenter som både bruker og produserer strøm.

I tillegg skjer det en rask endring av transport til elektrisk drift (batterier og brenselceller) både på vei og på sjø. Utviklingen går stadig raskere og det blir mer krevende å følge med.

Med tanke på det store volumet av tilsyn som DLE gjennomfører, kan det stilles spørsmål ved antallet tilsyn med DLE og oppfølging av sakkyndige selskaper fra DSB sin side. Det har vært krevende for DSB å få ansatt kompetent personell til disse oppgavene i deler av landet og manglende tid til å følge opp DLE gjennom rapportering og tilsyn kan medføre mangelfull oversikt over effekten av DLE-aktivitetene. Samtidig kan dialogen med DLE-ene bli svekket og man kan oppleve en større risiko for ulik praksis mellom regioner og selskaper.

På den andre siden har direktoratet de siste årene brukt ressurser på å følge opp DLE-virksomheten gjennom andre virkemidler som kurs for ansatte i DLE og sakkyndige selskaper i forvaltningskompetanse og øvrig teknisk kompetanse. Det er også satt i gang et arbeid med å få på plass en utdanning av DLEs brannutredere.

Fra deler av bransjen har det blitt spilt inn at det hadde vært positivt om DSBs medarbeidere som arbeider med oppfølging av DLE, hadde vært samlet i ett miljø for å få et sterkere fagmiljø og en raskere, mer robust og enhetlig oppfølging av sin aktivitet. Det har også blitt tatt opp som et problem at man har møtt ulike fortolkninger på regelverket i forbindelse med henvendelser til regionene.

De lokale elektrisitetstilsynene utfører årlig rundt 120 000 tilsyn i boliger og leiligheter etc. Dette er et stort antall, men samtidig innebærer dette at det vil gå i gjennomsnitt 20 år mellom hver gang DLE kommer på tilsyn hos disse. Det kan ha skjedd svært mye under disse 20 årene, både når det gjelder tilstanden til det elektriske anlegget, hvilke elektriske utstyr som anvendes og bruken av det elektriske anlegget.

Det pekes på at det alternativt kan være ordninger som tilrettelegger for hyppigere kontroller på en mer samfunns- og bedriftsøkonomisk effektiv måte. Sintef konkluderte i en forskningsrapport i 2009 at en sjekk hvert femte år med en stykkpris på kr. 1 600,- ville være et samfunnsøkonomisk riktig tiltak for å redusere brannrisiko.

Innspill fra DLE-miljøet har pekt i retning av at det er utfordringer rundt det å benytte sakkyndige selskaper relatert til kontrollkvalitet versus økonomiske motiver. Samtidig er det hevdet at sakkyndige selskaper er med på å skape et større faglig miljø og derigjennom mer faglig kompetente kontroller. «Elsikkerhetsprosjektet» har også avdekket et stort behov for samhandling med andre myndigheter om arbeidet med elsikkerhet. Det er allerede et samarbeid mellom DLE og brannforebyggende enheter i brannvesenet og dette bør videreutvikles. Det kan tenkes at DLE bør benyttes til mer overordnede oppgaver og ha fokus på samhandling med andre mot at det store volumet av boligkontroller kan overlates til sakkyndige selskaper. Det kan også være aktuelt å pålegge DLE å etablere en bedre oversikt

over samfunnskritiske funksjoner i sitt tilsynsområde og jobbe aktivt ovenfor disse med tanke på beredskap ved strømutfall.

Strukturelle endringer innenfor energibransjen gir også utfordringer for DLE når det gjelder roller og ansvar samt habilitet i forhold til sin arbeidsgiver. De ulike kravene til nøytralitet som kommer gjennom nye markedsdirektiver fra EU vil også utfordre DLEs oppheng i nettselskapet. En meget stor andel av nettselskapene arbeider nå aktivt med å tilpasse seg for krav om funksjonelt skille, dvs. at alle aktiviteter som ikke er knyttet til drift av nettet, skal skilles ut i egne enheter. I en slik setting vil DLE kunne bli utfordret. Økte krav til konkurranseutsetting skaper også nye problemstillinger.

Norsk elektroteknisk komite har, etter ønske fra private aktører, utarbeidet normer for privat sertifisering og kontroll av elektriske installasjoner. Normserien NEK 405 Elkontroll i bolig og næringsbygg spesifiserer kompetanse for kontrollforetak, metode for utførelse av elkontroll og en sertifiseringsordning. Det kan være aktuelt å benytte denne ordningen for sertifisering av sakkyndige selskaper, aksepterte foretak og kontrollpersonell.

«Elsikkerhetsprosjektet» mener det er viktig å styrke oppfølgingen av arbeidet med videreutvikling av de lokale elektrisitetstilsyn (DLE). Prosjektet anbefaler videre at forskriften som regulerer DLE revideres, og at man i dette arbeidet tar med seg de utfordringene som prosjektet har skissert og at man i større grad vurderer innretningen på oppgavene som DLE og sakkyndige selskaper utfører. Samtidig bør det vurderes om det kan være aktuelt å benytte sertifiseringsordningen som er utviklet i regi av Norsk Elektroteknisk Komite (NEK).

Som en oppstart til oppfølgingen av dette anbefalte tiltaket, samlet DSB sentrale aktører og interessenter til en workshop i Tønsberg 20. oktober 2017.

Første fase av oppfølgingen av det anbefalte tiltaket skal være at det nedsettes et bredt sammensatt utvalg med mandat å utarbeide en rapport. Rapporten skal beskrive ulike innspill og forslag til endringer i DLEs ansvar og oppgaver og hvordan dette kan ivaretas på en mest mulig samfunnsøkonomisk og rasjonell måte slik at kvalitet og elsikkerhet blir videreutviklet i samsvar med samfunnsutviklingen slik at samfunnets forventninger og behov blir ivaretatt.

Denne rapporten vil sammen med rapportene «Vår elektriske fremtid» og «Elsikkerhetsprosjektet» danne grunnlag for DSBs videre oppfølging av arbeidet med videreutvikling av det lokale elektrisitetstilsynet (DLE).

Planen var at utvalget skulle starte arbeidet våren 2018. Under DSBs budsjett- og planprosess i november ble det tydelig at Elsikkerhetsavdelingen ikke ville ha ressurser og kapasitet til å følge opp prosjektet på en tilfredsstillende måte slik som planlagt. Det ble derfor besluttet at prosjektet skulle stilles i bero inntil videre.

Det var imidlertid også ønskelig at enkelte av de anbefalte tiltakene som retter seg mot DSB/Elsikkerhetsavdelingen ble gjennomført før oppfølgingen av DLE ble startet opp. Nytt tidspunkt for oppstart av prosjektet er foreløpig ikke fastsatt.